

Implementácia štátnej politiky zdravia v rezorte životného prostredia

Štátna politika zdravia v SR odráža záujem štátu riešiť problémy zdravia občanov, určuje rámec pre systémové opatrenia a jasné pravidlá pre realizáciu stratégie vytvárania trvalého zdravia v SR. Správa o realizovaní Štátnej politiky zdravia v Slovenskej republike za roky 2004 – 2005 (materiál po pripomienkovom konaní, Bratislava: MZ SR, december 2006) vymedzila politický, ekonomický a organizačný rámec aktivít zameraný na podporu zdravia, zdravý životný štýl, zlepšenie životného a pracovného prostredia, pričom sa predpokladá aj aktívna spolupráca každého jednotlivca i celej spoločnosti.

Vláda SR schválila štátnu politiku zdravia uznesením č. 910 dňa 8. novembra 2000. Rezort životného prostredia v rámci svojej pôsobnosti prijal jednotlivé opatrenia a rozpracoval ich v **Stratégii rezortu životného prostredia pre ochranu a posilňovanie zdravia občanov SR**. Základným cieľom stratégie je „znižovať nepriaznivé vplyvy a negatívne dopady ľudských činností na životné prostredie a zdravie populácie.“ Na realizácii opatrení sa podieľali príslušné sekcie ministerstva, rezortné rozpočtové a príspevkové organizácie, podnikateľské subjekty i záujmové organizácie. Implementácia stratégie sa realizovala v týchto oblastiach:

- **zabezpečovanie medzinárodných aktivít vo vzájomnom vzťahu sektorálnych politik životného prostredia a zdravia**

Najdôležitejšie realizované aktivity rezortu v rámci medzinárodnej spolupráce:

- spolupráca na príprave podkladových materiálov pre 4. ministerskú konferenciu o životnom prostredí a zdraví (Budapešť 2004),

- prijatie strategických dokumentov *Deklarácia ministrov a Akčný plán pre životné prostredie a zdravie detí pre Európu (CEHAPE)* na konferencii a akceptácia vytýčených záväzkov pre SR,

- zriadenie Národného ohniskového bodu (NFP) na MŽP SR a nominácia zástupcu za životné prostredie v súlade s odporúčaním Európskeho výboru pre životné prostredie a zdravie (december 2004) za účelom implementácie strategických dokumentov,

- spolupráca na príprave a tvorbe aktualizovaného *Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR na roky 2006 – 2010 (NEHAP III)* zapracovaním návrhu aktivít za rezort životného prostredia. Programový dokument bol schválený vládou SR uznesením č. 10 dňa 11. januára 2006,

- aktivity pracovnej skupiny Voda a zdravie vyplývajúce z implementácie *Protokolu o vode a zdraví*, ktoré vykonávajú zástupcovia rezortov MZ SR a MŽP SR,

- účasť rezortu životného prostredia na zasadnutiach pracovnej skupiny OECD pre národné environmentálne politiky, s cieľom zlepšiť koordinovanosť environmentálnej politiky a politiky zdravia.

- **prijatie a realizácia multilaterálnych a bilaterálnych dohovoru a záväzkov SR v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia**

- **Protokol o vode a zdraví**, prijatý k Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier (Helsinki 1992), nadobudol pre SR platnosť 4. augusta 2005. V protokole sa zmluvné strany dohodli, že podniknú všetky potrebné opatrenia zamerané na prevenciu, kontrolu a znižovanie výskytu ochorení sú-

visiacich s vodou. Urobia tak v rámci integrovaných systémov využívania vody, ktorých cieľom je trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov, kvalita okolitej vody, ktorá neohrozuje zdravie človeka a ochrana vodných ekosystémov. Rezort spolu s ministerstvom zdravotníctva v rámci činnosti pracovnej skupiny Voda a zdravie plní úlohy, ktoré vyplývajú z implementácie protokolu a podieľa sa na príprave *Národnej správy o zabezpečovaní záväzkov SR*. Druhá aktualizovaná správa bola predložená do vlády v decembri 2005 na základe uznesenia č. 211 zo dňa 6. marca 2002.

- **Aarhuský dohovor** – dohovor EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ku ktorému SR pristúpila 5. marca 2006. Dohovor je zásadným prelomovým dokumentom v oblasti starostlivosti o životné prostredie, ktorý napĺňa základné práva na priaznivé životné prostredie zabezpečované v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Rezort životného prostredia v rámci plnenia povinností vyplývajúcich z dohovoru publikuje správy o stave životného prostredia, ktoré v rámci dôsledkov stavu životného prostredia hodnotia aj zdravie obyvateľstva. Zdravie obyvateľstva hodnotí každoročne publikovaná *Správa o stave životného prostredia v Slovenskej republike* v zmysle zákona č. 17/1992 Zb. a v zmysle zákona č. 205/2004 Z. z. a *Správa o stave životného prostredia podľa D-P-S-I-R štruktúry*.

- **Štokholmský dohovor o perzistentných organických látkach (POPs)** nadobudol účinnosť 17. mája 2004. Jeho cieľom je ochrana zdravia ľudí a životného prostredia pred perzistentnými organickými látkami. Ide o látky, ktoré majú toxické vlastnosti a schopnosť akumulácie v živých organizmoch. Majú sklon k diaľkovému prenosu atmosférou, sú perzistentné a sú príčinou negatívnych vplyvov na zdravie ľudí a životné prostredie nielen v blízkosti, ale aj vo vzdialenosti od ich zdroja. Bol vypracovaný *Národný realizačný plán Štokholmského dohovoru o POPs*, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 415/2006.

- **Európsky dohovor o krajine** – dohovor Rady Európy (Florenca 2000) definuje krajinu ako „dôležitú súčasť kvality života ľudí“. Na území SR začal platiť dohovor 1. decembra 2005. V súčasnom období bol schválený dokument *Návrh na zabezpečenie podmienok pre implementáciu Európskeho dohovoru o krajine v SR* a pripravuje sa program jeho implementácie.

- **implementácia práva EÚ v podmienkach SR s cieľom zlepšenia stavu životného prostredia a zdravia**

Z hľadiska hodnoteného obdobia podporu environmentálneho zdravia zabezpečujú najmä tieto schválené

všeobecne záväzné právne predpisy:

- **smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady** ustanovujúca rámec Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (*Rámcová smernica o vode*), ktorá podstatne zmenila spôsob monitorovania, hodnotenia a hospodárenia s vodami vo väčšine európskych krajín. Rámcová smernica zahŕňa množstvo vody vo vodnom zdroji a tiež prvok pre hodnotenie ekologického stavu povrchových a podzemných vôd. Ekologický stav je vyjadrením kvality štruktúry a fungovania vodných ekosystémov. V smernici boli identifikované tri skupiny prvkov kvality: biologický, hydromorfologický a fyzikálno-chemický. Od členských štátov sa požaduje, aby do roku 2015 dosiahli „dobrý stav“ povrchových a podzemných vôd. Úspech smernice pre vody v dosahovaní cieľov bude závisieť od správnej implementácie, a preto SR transponovala rámcovú smernicu o vodách do nového zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon). Dátum účinnosti zákona je 1. 7. 2004.

- dňom 1. 1. 2006 nadobudla účinnosť **novela zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia** (novela č. 571/2005 Z. z.). Zákon upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a pri obmedzovaní príčin a zmierňovaní následkov znečisťovania ovzdušia, ciele v kvalite vonkajšieho ovzdušia a pôsobnosť orgánov štátnej správy ochrany ovzdušia. Zákon je v súlade s *Dohovorom o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov* a ďalšími súvisiacimi medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná. MŽP SR v súčinnosti so Slovenským hydrometeorologickým ústavom každoročne hodnotí kvalitu ovzdušia na území Slovenskej republiky z pohľadu stavu ozónu a výskytu nasledovných znečisťujúcich látok: SO₂, NO_x, CO, PM₁₀, benzén a ťažké kovy. Správy z uvedeného hodnotenia sú sprístupňované na internetovej stránke ministerstva (www.enviro.gov.sk),

- schválenie nového zákona č. 127/2006 Z. z. o perzistentných organických látkach bezprostredne nadväzuje na implementáciu dvoch medzinárodných právnych dokumentov *Štokholmského dohovoru a Protokolu o POPs*

k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov a na schválený *Národný realizačný plán Štokholmského dohovoru o perzistentných organických látkach (POPs)*. Cieľom uvedených právnych predpisov a programového dokumentu je ochrana ľudského zdravia a prírodného prostredia pred škodlivými účinkami POPs. Zákon nadobudol platnosť dňa 9. 3. 2006,

- zabezpečenie ochrany ľudského zdravia a životného prostredia deklaruje tiež **zákon č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov** (novela č. 77/2005 Z. z.). Schválená novela je platná od 1. apríla 2005 a je v súlade s právnymi predpismi EÚ. Podľa citovaných legislatívnych predpisov povinnou súčasťou hodnotenia možných rizík z používania genetiky modifikovaných organizmov je hodnotenie z pohľadu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia,

- v rámci opatrení zameraných na predchádzanie vzniku negatívnych dopadov činností na životné prostredie a zdravie populácie a znižovanie environmentálnych rizík bol schválený **zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií** (novela č. 277/2005 Z. z.). Implementácia zákona zabezpečí nielen prevenciu pred haváriami, v ktorých zohrávajú významnú úlohu nebezpečné chemické látky, ale má zaisťovať aj pripravenosť na rýchle zvládanie havárie s obmedzením jej dôsledkov. Ukladá prevádzkovateľom podnikov povinnosť identifikovať a zhodnotiť riziká možných havárií, prijať bezpečnostné opatrenia, plniť si ohlasovaciu a informačnú povinnosť a zabezpečiť výcvik a vybavenie zamestnancov pre prípad vzniku závažnej priemyselnej havárie,

- problematiku prístupu verejnosti k informáciám, ktorými disponujú tzv. povinné osoby v súčasnosti upravuje **zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií). Tento zákon v značnej miere vychádza z princípov *Aarhuského dohovoru*, ale s ohľadom na rozsah predmetu právnej úpravy značne presahuje obsah prvého piliera tohto dohovoru. Zákon nenaplnia a ani nemôže dôsledne naplniť jeho princípy, najmä pokiaľ ide o niektoré špecifiká, týkajúce sa informácií o životnom prostredí a systému ich zhromažďovania, uchovávaní a šírenia, posudzovania jednotlivých prípadov pri ochrane niektorých údajov chránených osobitnými predpismi. Preto bol v roku 2004 prijatý **zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí** a o zmene a doplnení niektorých zákonov. MŽP SR ako právnická osoba, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, sprístupňuje a zverejňuje informácie nielen v zmysle § 5 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale aj v zmysle zákona č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tieto informácie sú pravidelne sprístupňované na internetovej stránke ministerstva (www.enviro.gov.sk). V roku 2005 bol spustený do prevádzky aj nový informačný portál o životnom prostredí (www.enviroportal.sk). Každá z odborných rezortných organizácií a špecializovaná štátna správa starostlivosti o životné prostredie (KÚ ŽP) má vlastnú internetovú stránku, kde zverejňuje všetky dôležité dokumenty, rozhodnutia a informácie.

• **zabezpečovanie ochrany zložiek životného prostredia a zdravia pred nežiaducim pôsobením biologických, fyzikálnych a chemických faktorov**

Ochrana a zlepšovanie kvality zložiek životného prostredia sa zintenzívňuje nielen priebežným zdokonaľovaním schvaľovaných právnych predpisov v súlade s právom Európskej únie, ale tiež vytváraním podmienok pre kontrolnú činnosť, prostredníctvom ktorej sa realizuje implementácia štátnej politiky zdravia. V rámci rezortu životného prostredia sa predovšetkým Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP) zameriava na zabezpečenie ochrany životného prostredia pred nežiaducim pôsobením biologických, fyzikálnych a chemických faktorov. Svojou kontrolnou činnosťou nielen minimalizuje riziká vyplývajúce zo životného a pracovného prostredia, ale podporuje udržiavanie prostredia v takom stave, aby nepoškodzovalo a neohrozovalo zdravie ľudí. SIŽP odborne zabezpečuje kontrolnú činnosť najmä v oblasti ochrany vôd, ochrany ovzdušia, odpadového hospodárstva, ochrany prírody a krajiny a biologickej bezpečnosti.

• **zabezpečovanie a podpora celospoločensky orientovaných programov zameraných na zlepšenie stavu životného prostredia a zdravia populácie**

- *riešené projekty v rámci rezortu životného prostredia priamo zamerané na oblasť environmentálneho zdravia*: Zhodnotenie potenciálneho vplyvu geochemického prostredia na zdravotný stav obyvateľstva v banskoštiavnickej oblasti - geologický prieskum životného prostredia, Environmentálne a zdravotné indikátory SR - regionálny geologický výskum,

- *riešené projekty v rámci rezortu životného prostredia zamerané na oblasť geologických faktorov a environmentálnych záťaží, ktoré predstavujú podporu environmentálneho zdravia*: Súbor máp geologických faktorov životného prostredia regiónu Záhorská nížina v mierke 1:50 000 - geologický prieskum životného prostredia, Súbor máp geofaktorov životného prostredia regiónu Chvojníčka pahorkatina v mierke 1:50 000 - geologický prieskum životného prostredia, Súbor máp geofaktorov životného prostredia regiónu povodia Popradu a hornej Torysy - geologický prieskum životného prostredia, Súbor regionálnych máp geologických faktorov životného prostredia regiónu Myjavská pahorkatina a Biele Karpaty - geologický prieskum životného prostredia, Súbor máp geologických faktorov životného prostredia regiónu Lučenská a Rimavská kotlina - geologický prieskum životného prostredia, Súbor máp geologických faktorov životného prostredia Ipeľský región (IPREG) - geologický prieskum životného prostredia, Reambulácia máp rádioaktivity ¹³⁷Cs územia Slovenska v mierkach 1:200 000 a 1:500 000

- geologický prieskum životného prostredia, Cezhraničná kontaminácia pôd vo vysokohorských oblastiach Slovenska vo vzťahu ku geologickému podložíu a posúdenie súvisiacich dlhodobých rizík pre jednotlivé zložky životného prostredia - regionálny geologický výskum, Monitorovanie vplyvu environmentálnych záťaží na geologické činitele životného prostredia vo vybraných regiónoch Západných

Karpát - geologický prieskum životného prostredia, Použitie diaľkového prieskumu Zeme pri sledovaní vplyvu environmentálnych záťaží na geologické činitele životného prostredia vo vybraných regiónoch - geologický prieskum životného prostredia, Systém zisťovania a monitorovania škôd na životnom prostredí vznikajúcich banskou činnosťou - geologický prieskum životného prostredia, Systematická identifikácia environmentálnych záťaží Slovenskej republiky - geologický prieskum životného prostredia,

- *medializácia v rámci rezortu životného prostredia*

Podmienkou úspešnosti štátnej politiky zdravia je prenos informácií k občanovi formou medializácie. Tlačové oddelenie MŽP SR s cieľom zvýšiť environmentálne vedomie obyvateľstva a naplniť ústavné právo občanov na informácie poskytuje pravidelne aktuálne informácie z diania v oblasti životného prostredia. Tieto sa týkajú zabezpečenia úloh a dosiahnutých výsledkov činnosti samotného ministerstva, ale aj odborných organizácií rezortu, najmä prostredníctvom tlačových konferencií, brífingov, tlačových správ a tlačových informácií, ktoré slúžia tak pre rýchle spravodajstvo, ako aj pre publicistiku a príspevky do rezortného časopisu *Enviromagazín*, *Vestník MŽP SR* a ďalších odborných časopisov ako napr. *Odpady, XXI. storočie* - magazín pre priemyselnú ekológiu, *Verejná správa* atď. Pre novinárov usporadúva tlačové oddelenie ministerstva aj výjazdy na environmentálne zamerané podujatia. Všetkými uvedenými aktivitami sa priamo podieľa aj na realizácii Stratégie rezortu životného prostredia pre ochranu a posilňovanie zdravia občanov SR.

Predmetom tlačových besied boli v období rokov 2004 - 2006 aktuálne otázky problematiky ochrany životného prostredia, najmä nová environmentálna legislatíva, program odpadového hospodárstva, novela zákona o odpadoch, týkajúca sa elektroodpadu, informácie o činnosti Slovenskej inšpekcie životného prostredia, stav kvality povrchovej a podzemnej vody, stav kvality ovzdušia, protipovodňové opatrenia na Slovensku, integrovaná prevencia a kontrola znečistenia, NATURA 2000, aktuálny stav projektov podporovaných z eurofondov, aktuálna situácia vo Vysokých Tatrách, environmentálne vhodné výroby a environmentálne manažérske systémy, prevencia závažných priemyselných havárií v SR, informácie o I. a II. ročníku konferencie *Enviro-fórum* (odborné fórum o dostupnosti environmentálnych informácií a využívaní informačných technológií pri

Pokračovanie na s. 9

zúčastnené krajiny sa zaviazali vypracovať a implementovať CEHAPE, a to buď vytvorením samostatného akčného plánu pre životné prostredie a zdravie detí alebo prostredníctvom už existujúceho NEHAP-u a podávaním správ Svetovej zdravotníckej organizácii o pokroku, ktorý sa dosiahol v tejto oblasti.

K druhej aktualizácii NEHAP-u SR pristúpila v roku 2005 na základe záverov budapeštianskej konferencie. NEHAP III rozpracováva najaktuálnejšie problémy životného prostredia a zdravia obyvateľov SR, osobitne vo vzťahu k detskej populácii prostredníctvom štyroch regionálnych prioritných cieľov CEHAPE. Tieto ciele sú zamerané na: (I.) redukciu ochorení a úmrtnosti detí spôsobenej gastrointestinálnymi poruchami v dôsledku nevyhovujúcej pitnej vody, (II.) prevenciu a redukciu zdravotných dôsledkov spôsobených nehodami a zraneniami detí, (III.) prevenciu a zníženie respiračných chorôb u detí spôsobených vonkajším a vnútorným znečistením ovzdušia, (IV.) zníženie rizika chorôb a invalidity detí spôsobenej expozíciou nebezpečným chemickým látkam (napr. ťažkým kovom), fyzikálnym javom (napr. nadmernému hluku) a biologickým činiteľom.

NEHAP III, okrem spomínaných cieľov CEHAPE, venuje pozornosť aj ďalším prioritným oblastiam ako bývanie a zdravie, ľudský biomonitring, vytvorenie informačného systému environmentálnych a zdravotných indikátorov, dopad klimatických zmien na zdravie, výskum, vzdelávanie a výchova k environmentálnemu zdraviu. Do procesu realizácie NEHAP III, ako aj predchádzajúcich akčných plánov, sú zainteresované okrem rezortu zdravotníctva aj rezort životného prostredia, rezort dopravy, pošta a telekomunikácií, rezort výstavby a regionálneho rozvoja, rezort pôdohospodárstva a hospodárstva, rezort školstva, rezort práce, sociálnych vecí a rodiny. Realizáciou NEHAP-u III by sa mala zabezpečiť kontinuita procesu trvalej udržateľnosti environmentálneho zdravia obyvateľov SR v súlade s politikou

Riziká ovplyvňujúce zdravie detí nachádzajúce sa v prostredí

Základné riziká	Moderné riziká	Objavujúce sa hrozby
Nebezpečenstvo z vody	Vysoké množstvo toxínov vytvorených človekom	Globálne klimatické zmeny
Nedostatočná hygiena	Nebezpečné používanie chemických látok	Radiácia
Nevyhovujúca kvalita vzduchu	Neadekvátne odstraňovanie nebezpečného odpadu	Kontaminácia perzistentnými organickými látkami (POP s)
Nevyhovujúce bývanie	Degradácia životného prostredia	Endokrinné poruchy
Nedostatočná hygiena potravín	Väčšia dostupnosť zbraní	Rozvoj nových rizikovejších aktivít a produktov na voľný čas
Nebezpečenstvá z odstraňovania odpadu		
Doprava		

Zdroj: *International Network on Children's Health, Environment and Safety (INCHES)*

EÚ a WHO v tejto oblasti a cieľov Európskeho akčného plánu pre životné prostredie a zdravie na roky 2004 – 2010, ktorý schválili všetky členské štáty v EÚ.

Skúsenosti viacerých európskych krajín, medzi nimi aj Slovenska, ukazujú na to, že environmentálne-zdravotné priority stanovené v národných akčných plánoch sa často nezhodujú s environmentálne-zdravotnými prioritami na regionálnej alebo miestnej úrovni. Ukazujú sa, že rozvoj lokálnych akčných plánov (LEHAP) je jedným z najvýznamnejších prostriedkov implementácie NEHAP-u. Lokálny akčný plán umožňuje integrovanie aktivít vykonávaných v rámci príbuzných programov (Lokálna agenda, Zdravé mestá). Hlavnú zodpovednosť za rozvoj a uskutočňovanie miestnych akčných plánov majú miestne orgány, predovšetkým miestna samospráva, nakoľko najlepšie poznajú problémy a kvalitu života miestneho obyvateľstva a zároveň dávajú možnosť do tohto procesu zapojiť verejnosť, miestne podnikateľské zložky, občianske združenia a rôzne záujmové skupiny. Samotné lokálne akčné plány umožňujú riešiť problematiku zdravia vo vzťahu ku kvalite životného prostredia a spôsob života miestnej populácie, mobilizujú aktérov ovplyvňujúcich faktory pôsobiace na zdravie, napomáhajú komunikácii, podporujú vznik partnerstva, sú účinným nástrojom pre rozvoj územného celku, vytvárajú priestor pre aktívnu činnosť mimovládnych organizácií, sú nástrojom pre zapojenie verejnosti do riešenia otázok zdravia a životného prostredia, prinášajú základ pre monitorovanie pokroku v ukazovateľoch zdravia a stavu životného prostredia, zlepšujú kvalitu života v komunite, mobilizujú lokálne finančné zdroje a iné ekonomické nástroje pre plnenie týchto úloh. Snahou akčných plánov, či už na národnej, alebo lokálnej úrovni je dosiahnuť trvalé zdravie a zlepšiť kvalitu života obyvateľov Slovenska v 21. storočí.

Ing. Katarína Halzlová
Ústav verejného zdravotníctva SR

Dokončenie zo s. 7

ich spracovaní) a mnohé ďalšie, týkajúce sa prezentácie rezortu na verejnosti (výstavy, odborné medzinárodné i celoštátne konferencie, semináre, workshopy a pod.)

- *environmentálna výchova a vzdelávanie*

MŽP SR zabezpečuje nosné aktivity neformálnej environmentálnej výchovy a vzdelávania prostredníctvom odbornej rezortnej organizácie – Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP) a jej odborných pracovísk a stredísk environmentálnej výchovy na celom Slovensku. SAŽP zabezpečuje mimoškolskú výchovu, smerovanú k ochrane a tvorbe životného prostredia a zdravia na všetkých úrovniach. Medzi významné medzinárodné projekty environmentálnej výchovy a vzdelávania patril aj projekt pre postihnutú mládež (*Vzdelávanie bez bariér I. a II.*), ďalej medzinárodná spolupráca v rámci asociácie ECOMOVE International, celoštátne, regionálne i lokálne projekty (*Hypericum, Letná škola ochrany životného prostredia, Zelená škola, Živá príroda, Praktická environmentálna výchova, Ekopaky, Programy pre významné dni životného prostredia a pod.*). SAŽP zabezpečovala aj odborné vzdelávanie zamestnancov MŽP SR, SAŽP, špecializovanej štátnej správy starostlivosti o životné prostredie a ďalších odborníkov z radov verejnosti.

Pre laickú a odbornú verejnosť sa pravidelne každoročne uskutočňuje medzinárodný festival filmov, TV programov a videoprogramov s tematikou tvorby a ochrany životného prostredia, spojený s pofestivalovou prehliadkou filmov ENVIROFILM. V roku 2006 sa uskutočnil už XI. ročník tohto festivalu. Okrem súťažnej prehliadky filmov bol pripravený bohatý sprievodný program (konferencie, semináre, besedy s odborníkmi pre verejnosť, výstavy). Všetky filmy z festivalu sú uložené vo filmoteke SAŽP a pri vhodných príležitostiach premietané.

Nadálej úspešne pokračovala v gescii odboru pre styk s verejnosťou grantová súťaž malých environmentálnych projektov tzv. *Zelený projekt*, v ktorej sa uchádzajú každoročne o finančnú dotáciu na podporu environmentálnych projektov občianske združenia, nadácie, záujmové združenia právnických osôb, neinvestičné fondy a neziskové organizácie. Medzi prioritné témy patrila aj ochrana prírody a zdravia obyvateľstva.

MŽP SR spolupracuje od roku 2002 s *Asociáciou zdravých miest Slovenska* a prevzalo odbornú záštitu nad *Týždňom zelenej mobility*, vyhláseným Európskou komisiou. V rámci tohto týždňa sa uskutočnilo niekoľko podujatí (*Deň bez áut, Za krajinu obec a pod.*), do ktorých sa prihlásili mnohé mestá a obce na Slovensku. Kampaň Európskej komisie *Zmena podnebia je vo vašich rukách* sa začala v Bruseli 29. mája 2006. SR za účasti MŽP SR sa aktívne zapojila do paneurópskej kampane dňa 5. júna pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia, s cieľom zvýšiť povedomie verejnosti o zmene podnebia. Zmena podnebia je jednou z najväčších environmentálnych hrozieb našej doby, a preto kampaň vyzýva jednotlivcov prispieť k boju proti zmene podnebia. Proklamuje: „Ak všetci vykonáme malé zmeny v našom bežnom živote, máme možnosť významne znížiť tlak na klimatický systém Zeme, a tým prispieť k lepšej kvalite životného prostredia i kvalite života jednotlivcov a celej spoločnosti.“

Mgr. Mária Sedláčková

Ministerstvo životného prostredia SR

Ilustračné foto: Peter Chynoradský